

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 7P/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221201358
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2221201358.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v rodinnoprávnej veci navrhovateľa: B.. K. M., U.. XX.XX.XXXX, F. R. R. XXX, zastúpeného: Advokátska kancelária Ondrušek & Partners, s. r. o., Bratislava, Kocelova 25, IČO 36 867 942, proti manželke: K. M. R., U.. XX.XX.XXXX, F. R. F., F.. Č.. Š., I. A. XX, zastúpenej JUDr. Barborou Vrbovou, advokátkou, Bratislava, Wilsonova 6, o rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletej E. G. M., U.. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenej procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa XX.XX.XXXX pred Matričným úradom O. A. r o z v á d z a .

II. Súd maloletú E. G. M., U.. XX.XX.XXXX zveruje na čas po rozvode do osobnej starostlivosti otcovi. Zastupovať maloletú a spravovať jej majetok sú oprávnení a povinní obaja rodičia.

III. Matka je povinná platiť na výživu mal. E. G. sumu 100 eur mesačne, vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám otca, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

IV. Súd upravuje styk matky s mal. E. G. nasledovne:

Matka je oprávnená stýkať sa s maloletou v období školského vyučovania každý nepárny týždeň roka v utorok od 15.00 h do 18.00 h a od piatku 15.00 h do nedele 15.00 h a počas každého párneho týždňa roka vo štvrtok od 15.00 h do 18.00 h. Počas letných školských prázdnin je matka oprávnená stýkať sa s maloletou každý nepárny týždeň roka v utorok od 8.00 h do 19.00 h a od piatku 8.00 h do nedele 19.00 h a počas každého párneho týždňa roka vo štvrtok od 8.00 h do 19.00 h. Počas Vianočných a novoročných sviatkov je matka oprávnená stýkať sa s maloletou v nepárnom roku od 25. decembra 11.00 h do 27. decembra 15.00 h a od 1. januára 14.00 h do 3. januára 16.00 h a v párnom roku od 23. decembra 11.00 h do 25. decembra 15.00 h a od 29. decembra 14.00 h do 1. januára 16.00 h. Počas jarných školských prázdnin je matka oprávnená stýkať sa s maloletou v párnom roku od utorka 18.00 h do štvrtka 15.00 h, počas Veľkonočných sviatkov je matka oprávnená stýkať sa s maloletou v nepárnom roku od nedele 15.00 h do pondelka 13.00 h.

Otec je povinný dieťa na styk pripraviť a s osobnými vecami v stanovenom čase ho odovzdať matke v mieste bydliska otca a matka je povinná v stanovenom čase dieťa vrátiť otcovi v mieste bydliska matky. V prípade, že sa z vážnych dôvodov nemôže styk matky s dieťaťom uskutočniť, sú povinní o tomto dôvode sa rodičia navzájom informovať, najneskôr 18 hodín pred začiatkom styku.

V. Súd ukladá výchovné opatrenie: rodičia aj maloletá sú povinní podrobiť sa psychologickému poradenstvu v rozsahu najmenej 6 konzultácií, ktoré sa uskutočnia v spolupráci s oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda.

VI. Žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Návrhom zo dňa 01.04.2021 sa navrhovateľ domáhal rozvodu manželstva. V návrhu uviedol, že s manželkou sa poznajú od detstva, vzťah nadviazali v roku 2012, zo vzťahu sa narodila maloletá, následne uzavreli manželstvo. Spočiatku bolo ich manželstvo harmonické. Dieťa od útleho veku bývalo raz ročne hospitalizované, bolo náchylné na virúzu spojenú so zvracaním a dehydratáciou. Manželka tieto prípady prežívala veľmi ťažko, hoci je vyštudovaná zdravotná sestra a mala by ostať pokojná a konať rozvážne, z ktorého dôvodu pobyty vo väčšej miere v nemocnici absolvoval s maloletou navrhovateľ. Manželka má všeobecne výbušný charakter a provokuje a vzájomné konflikty boli čoraz častejšie. Od minulého leta už spávajú oddelene. Manželka od narodenia dieťaťa nepracuje, avšak nezaujíma sa ani aktívne o rodinné záležitosti a veci týkajúce sa chodu domácnosti a života rodiny, nevenuje pozornosť ani riadnej výchove dieťaťa. Vzhľadom k tomu, že dieťa kvôli častej hospitalizácii navštevovalo škôlku len sporadicky, pred nástupom do školy sa jej začal sám intenzívne venovať, aby dobehli rozvoj jej matematických a verbálnych schopností potrebných k začatiu a bezproblémovému zvládnutiu školských povinností. Vzťah medzi manželmi má za vážne rozvrátený, ich manželstvo neplní a v budúcnosti už nebude plniť svoj spoločenský účel, nemá žiadnu perspektívu, nevytvára vhodné prostredie ani pre výchovu dieťaťa vystavované neustálym stresovým situáciám. Navrhol dieťa zveriť do striedavej starostlivosti oboch rodičov.

(2) Manželke bol návrh na rozvod manželstva doručený riadne dňa 05.08.2021, k návrhu sa nevyjadrila. Na prvom pojednávaní uviedla, že s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasí s tým, že ich problémy sú riešiteľné a v záujme dieťaťa by malo byť manželstvo zachované vzhľadom na jeho zdravotné problémy a nástup do prvej triedy základnej školy. Poukázala na to, že navrhovateľ jej bráni stretávať sa s dieťaťom, odmietla jeho tvrdenia o tom, že je psychicky labilná.

(3) Navrhovateľ v konaní uviedol, že od podania návrhu na rozvod manželstva sa ich vzájomné nezhody viac vyhrotili, dochádza medzi nimi k vážnym hádkam, manželka verbálne aj fyzicky naňho zaútočila.

Písomným podaním zo dňa 15.03.2022 navrhovateľ uviedol, že sa už zúčastnil piatich sedení u psychológa, ktoré boli nariadené súdom (po prvom pojednávaní), manželka zatiaľ ani raz. Správanie manželky sa nezmenilo, konflikty pokračujú a sú neznesiteľné, kvôli čomu dieťa zvracia a bolo nutné zobrať ho aj na pohotovosť. Po rôznych konfliktných situáciách, ktoré nastali najmä v poslednom polroku je presvedčený, že dcére by prospel pevne stanovený režim stretávania sa s matkou. Dieťa má zabezpečené uňho bezkonfliktné prostredie, síce niekoľkokrát po návrate domov od matky zvracalo, ale v domácom a bezpečnom prostredí sa po týchto nevoľnostiach dokázalo upokojiť a stav sa mu rýchlo stabilizoval, žiadna hospitalizácia nebola potrebná. Manželka navrhovateľa osočuje, vytvára naňho nátlak, obťažuje ho SMS správami, konflikty vyvoláva aj pred dieťaťom. Snaha o dohodu rodičov u mediátorky stroskotala, manželka odmieta diskusiu o akejkoľvek dohode, trvá na tom, že sa nechce rozviesť ale na druhej strane robí všetko preto, aby sa vzťahy nezlepšovali. O dieťa sa stará navrhovateľ, bývajú spolu v rodinnom dome, učí sa s ním do školy, venuje sa mu. S matkou trávi dieťa čas pár hodín do mesiaca, prespalo u nej 2 alebo 3-krát. Vzťah dcéry k matke sa začína zhoršovať, dcéra odmieta k nej ísť, dokonca odmieta s ňou komunikovať aj telefonicky. Vzhľadom na túto situáciu navrhol, aby po rozvode manželstva súd zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti a upravil styk matky s dieťaťom. Výživné navrhol matke určiť v sume 50 eur mesačne.

K podaniu pripojil správu mediátorky zo dňa 28.02.2022, podľa ktorej: sa prvýkrát stretla s manželmi v októbri 2021. Na stretnutí sa prejavili konflikty medzi manželmi a rozličnosť vnímania situácie. Navrhovateľ bol počas rozhovoru pokojný, otvorený riešeniu situácie, manželka komunikovala dvojito a nejasne, v jednom smere vnímala situáciu veľmi tragicky a bola rozrušená, nechcela si pripustiť rozvod a vzápätí prejavovala známky verbálnej agresie (vyhrážky proti manželovi). K ďalšiemu stretnutiu nedošlo.

(4) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkom, znalcom, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(5) Účastníci konania - manželia uzavreli podľa sobášneho listu vystaveného Matričným úradom v A. manželstvo H. C. XXXX. Zo vzťahu manželov pochádza jedno, ešte maloleté dieťa.

(6) K psychologickému poradenstvu nariadenému súdom Referát poradensko-psychologických služieb na Úrade práce v Dunajskej Strede v správe spisanej dňa 24.02.2022 uviedol, že klienti síce prejavili potrebu spoločnej konzultácie, ale doposiaľ k nej nedošlo, plánované stretnutie v januári zrušila manželka z rodinných dôvodov a vo februári sa nedostavila zo zdravotných dôvodov. Prestala však s nimi následne telefonicky komunikovať. Do toho času často prejavovala nespokojnosť s aktuálnou situáciou ohľadne rozvodu aj starostlivosti o maloletú dcéru, jej názory a postoje sa často radikálne menili, dištančné konzultácie s ňou slúžili predovšetkým na ventiláciu a psychohygienu. Navrhovateľ vzťah s matkou maloletej vníma ako problematický, chce pre dieťa zabezpečiť čo najvhodnejšie a najstabilnejšie výchovné prostredie, momentálne je preňho najdôležitejšia pevná a zdravá vzťahová väzba s dieťaťom. Rodičia boli upozornení, že neustále konflikty, hádky, nehody a neadekvátne komunikácia medzi nimi nepriaznivo vplyvajú na správanie a zdravý vývoj dieťaťa, zúrivé hádky a boje odohrávajúce sa pred dieťaťom môžu v ňom vyvolať úzkosť a pocit neistoty.

(7) Dňa 19.04.2023 na pojednávaní manžel uviedol, že na návrhu na rozvod manželstva trvá, manželka vyjadrila s návrhom súhlas.

(8) Manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. (§ 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine)

(9) Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. (§ 23 ods. 1, 2 zák. o rodine)

(10) V časti návrhu na rozvod manželstva súd dospel k záveru, že v manželstve účastníkov konania došlo k vážnemu a trvalému rozvratu, preukázanému súdu tým, že po dvoch rokoch od podania návrhu u navrhovateľa nedošlo k zmene postoja a trval na svojom návrhu, v priebehu tohto obdobia sa manželia ani len nepokúsili o obnovu manželského spolužitia, ich vzájomná komunikácia nie je konštruktívna, v dôsledku čoho došlo k vzájomnému citovému odcudzeniu manželov. V súčasnosti už manželstvo účastníkov neplní svoje spoločenské funkcie, vzhľadom na vyjadrenie oboch nie je pravdepodobné, že by v budúcnosti došlo k obnove manželského spolužitia manželov. Keďže manželstvo nie je funkčné, a také prostredie, v ktorom by žili obaja rodičia spoločne bez racionálnej komunikácie a citového vzťahu, nie je vhodné ani na výchovu maloletého dieťaťa, súd návrhu vyhovel a manželstvo účastníkov konania rozviedol.

(11) Podľa § 100 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

(12) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. (2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. (3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. (4) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (5) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude

maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde. (§ 24 zák. o rodine)

(13) Otec k svojim pomerom uviedol, že príjem má z podnikania - zo živnosti, založil si aj obchodnú spoločnosť, podniká v oblasti stavebníctva k energetickej hospodárnosti budov. Príjem v tomto roku odhadol na 1.100 eur mesačne. Vlastní rodinný dom, zaťažený úverom so splátkami 130 eur mesačne, ďalej vlastní vozidlo zn. Škoda Octavia, kúpil ho nové v roku 2008. Prídavky na dieťa uviedol do školy - do družiny 36 eur polročne a obedy v školskej jedálni 40 eur mesačne, dieťa je zdravé, kupuje mu výživové doplnky. Maloletá chodí do jazdeckého kurzu jedenkrát týždenne s poplatkom 20 eur na hodinu.

Cestou advokáta sa otec vyjadril, že navrhuje zveriť maloletú do jeho starostlivosti, matke určiť výživné sumou 100 eur mesačne, navrhol upraviť styk matky s dieťaťom každý 2. víkend od soboty do nedele a počas týždňa vo štvrtok a v ďalšom týždni utorok. Návrh odôvodnil tým, že maloletá ťažko znáša odlúčenie od neho, následne trpí nervozitou a stresom. Otec však nemá v záujme dieťaťa problém umožniť stretnutie s matkou aj mimo určeného času, čo sa aj stalo pre rodinnú oslavu matky.

V písomnom podaní zo dňa 02.06.2023 okrem iného uviedol, že striedavá starostlivosť by podľa jeho názoru dieťaťu skôr ublížila. Dieťa sa matky bojí, vždy si premyslí, čo jej môže povedať, aby nemusela počúvať jej verbálne útoky a výstupy, ktorá matka máva voči dieťaťu a sú veľmi necitlivé. Maloletú vychováva od decembra 2021 sám, obdobie bolo náročné najmä pre ňu, psychicky bola na tom veľmi zle, s dcérou si vybudoval taký vzťah, že nemá potrebu nejakým nekalým spôsobom na ňu vplyvať voči matke. Poukázal na to, že odkedy sa o maloletú stará sám, nepotrebovala žiadnu hospitalizáciu. Navrhol ju vypočuť pred súdom. Výdavky na maloletú špecifikoval v podaní nasledovne: škola - družina 31 eur štvrťročne, obedy v školskej jedálni 40 eur mesačne, školský fond 50 eur na rok, návšteva divadla (školská akcia) 30 eur, školský letný tábor 60 eur, školské potreby (taška, pomôcky); ďalej životné poistenie 23 eur mesačne, jazdecký kurz 20 eur týždenne, letný tábor (kone) 160 eur.

Otec podniká prostredníctvom svojej s. r. o. (Y. - E.), za rok firma podľa daňového priznania 2021 vykázala výnos 9.290 eur (náklady 9.023,37 eur), za rok 2022 mala výnos 8.245 eur (náklady 5.477,89 eur). Ako fyzická osoba vykázal otec v daňovom priznaní 2021 príjem 2.626 eur, za rok 2022 príjem 8.979,82 eur, k tomu mal príjem z práce poslanca v obecnom zastupiteľstve 45 eur mesačne.

(14) Matka k svojim pomerom uviedla, že opatruje svoju starú matku, príjem má z opatrovateľského príspevku 500 eur mesačne, naposledy bola zamestnaná pred uzavretím manželstva, je vyštudovaná diplomovaná zdravotná sestra. Je nemajetná, býva v byte patriacom jej rodičom, sama, náklady na bývanie platí jej otec. Poplatok do jazdeckého klubu pre dieťa platí každý 2. týždeň ona, kedy dieťa sprevádza. Navštevuje psychológa, kontroly má podľa ním určeného termínu.

Matka navštevuje ambulanciu klinického psychológa, podľa jeho správy z 04.10.2021 vyplýva, že k psychológovi bola odoslaná neurológom z dôvodu tetánie, po dvoch vyšetreniach psychológ uzavrel, že ide o osobnosť bez patologických prejavov. Z ďalšej správy psychológa z 03.05.2022 vyplýva, že sa manželka cíti provokovaná manželom, neustále je vystavená stresom z dôvodu nedodržiavania dohovorov z jeho strany, chce na sebe pracovať v zmysle zvládania stresov z vonkajšieho prostredia, so záverom, že možno zvažovať afektívne správanie na vonkajší podnet, ktorý v spojitosti s tetániou vedie k zníženiu racionálnej kontroly. V ďalšej predloženej správe psychológ uviedol, že matka absolvuje kontroly pravidelne, tetánia nezasahuje do výchovy dieťaťa. Na vyžiadanie súdu psychológ podal správu dňa 05.06.2023, podľa ktorej matka absolvovala v roku 2022 celkom 4 kontroly a v roku 2023 doposiaľ tri kontroly s tým, že spolupráca je dobrá. Rozvod manželstva je pre matku stresujúca udalosť, k dieťaťu má primeraný vzťah a emočnú viazanosť, vzťah je vyhranený a nie je ničím ovplyvnený, dlhotrvajúci stres ju vyčerpáva. Predpokladá, že po ukončení rozvodového konania podporné sedenia nebude potrebovať, keďže neprejavuje psychické ochorenia.

Cestou svojej advokátky navrhla striedavú starostlivosť oboch rodičov, poukazovala na to, že z pohovoru s maloletou nevyplývajú skutočnosti o tom, že by sa bála matky. Dieťa je vystavované permanentnému negatívnemu prejavu lojality, otca sa bojí a bojí sa pred ním prejavovať city voči svojej matke, aby sa naň nehneval. Rodinní príslušníci otca prejavujú negatívne pocity voči matke a tým manipulujú so vzťahom dieťaťa s matkou. Matka má však právo podieľať sa na výchove a starostlivosti v rovnakom podiele. Súdu navrhla, aby rodičom uložil výchovné opatrenie.

Matka vykázala za rok 2022 príjem z opatrovateľského príspevku vo výške v priemere 522,30 eur mesačne, od januára 2023 ho poberá vo výške 525,65 eur mesačne. Od júla 2023 matka nastúpila do pracovného pomeru na plný pracovný úväzok, k tomu predložila pracovnú zmluvu zo dňa 02.08.2023. Príjem za júl vykázala vo výške 887,10 eur, v auguste 926,86 eur.

V skúšobnej dobe bol dňom 20.09.2023 pracovný pomer dohodou skončený. K tomu matkou uviedla, že zamestnávateľ od nej žiadal prácu 9 až 10 hodín denne, pričom pracovala v dvoch pracovných pozíciách - ako recepčná aj ako zdravotná sestra. Je evidovaná na úrade práce, novú prácu si hľadá.

(15) Svedkyňa I. R., matka manželky, vo svojej výpovedi uviedla, že jej dcéra býva v ich byte, sama, často ju svedkyňa navštevuje, náklady na bývanie znášajú spoločne s manželom, asi 150 eur mesačne. Jej dcéra nepracuje, opatruje matku svedkyne. Dcéra má s maloletou veľmi dobrý vzťah, maloletá je u nej pokojná, kým jej otec nezavolá a následne sa už pýta domov, je vidieť, že sa bojí. Ďalej uviedla, že jej dcéra má normálnu povahu, ale keď vyprovokujú, tak sa nenechá. Nevie o tom, že by navštevovala psychológa alebo psychiatra, dcéra vulgárny slovník nepoužíva. Maloletá bývala hospitalizovaná, keď bola chorá a sprevádzali ju obaja rodičia a ostávali pri nej striedavo. Bola u dcéry aj v nedeľu, keď u nej bola maloletá, vtedy telefonovala s otcom a následne sa pýtala domov, kričala na svoju matku aj na svedkyňu, aby bola ticho.

(16) Uznesením č. k. 7P/20/2021-93 zo dňa 17.06.2022 tunajší súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie psychiatrom k zisteniu psychického stavu a schopnosti rodičov starať sa o maloletú, ich citovej väzby k nej. Súdom ustanovený znalec MUDr. Maroš Uhrin vo svojom znaleckom posudku č. 96/2022 zo dňa 22.11.2022 uzavrel, že nezistil ani u navrhovateľa (otca) ani u manželky (matky) prítomnosť duševnej poruchy, ktorá by ich mala z psychiatrického hľadiska vylúčiť zo styku s ich spoločnou maloletou dcérou, zaznamenal však prítomnosť vzájomne negatívnych postojov voči sebe, ale bez evidentných dopadov na správanie sa voči svojej spoločnej dcére. U manželky objektivizoval prítomnosť prvkov emočnej instability, nejedná sa však o poruchu osobnosti.

Znalec u rodičov nezistil prítomnosť príznakov duševnej poruchy s dopadom na ich osobnostné vlastnosti a na predpoklady k budovaniu a rozvíjaniu vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi (zdôraznil však, že pokiaľ bude vzájomná antipatia rodičov voči sebe pokračovať, nebude to mať kladný vplyv v zmysle rešpektovania rodičovských práv druhého rodiča), nezistil ani psychopatológiu, ktorá by mohla mať dopad na ich schopnosti dieťa plnohodnotne vychovávať a na vzťah a citovú väzbu k maloletému dieťaťu. Nie je dôvod upierať výkon rodičovských práv ani jednému z rodičov, vzhľadom na najlepší záujem dieťaťa odporučil znalec vyhovieť návrhu striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o dieťa. Tiež navrhol realizáciu psychologického vedenia rodičov k nastaveniu komunikačných a vzťahových relácií rodičov voči sebe navzájom - k minimalizovaniu rizika manipulatívneho správania a negatívneho spôsobu vyjadrovania sa o druhom rodičovi pred dieťaťom. Uviedol tiež, že neobjektivizoval prítomnosť duševnej poruchy vplývajúcej na zvládanie a vyrovnávanie sa so stresovými situáciami a ovládanie svojho konania v stresových situáciách, u matky je možné predpokladať vplyv disponovanej osobnosti (emočne instabilné prvky) na zvládanie a vyrovnávanie sa so stresovými situáciami a ovládanie svojho konania v stresových situáciách, tiež však na výbuchy zlosti a schopnosti ich potláčať a v takých okamihoch ovládať svoje konanie a posudzovať jeho následky - nie však takej intenzity, aby ju to vylučovalo si jej rodičovských práv.

Na pojednávaní dňa 29.03.2023 znalec doplnil, že v prípade ochorenia „tetánia“ nejde o psychiatrickú diagnózu, ale neurologickú, jej príznakom môže byť síce panická porucha, ale o tú v prípade manželky nejde.

(17) V pohovore s kolíznym opatrovníkom sa maloletá dňa 24.02.2023 (piatok) vyjadrila, že jarné prázdniny trávila u starej matky aj s otcom a šesťročným bratrancom, vo štvrtok sa stretla aj s mamou, hrali sa na školu. S mamou sa stretáva v utorok a vo štvrtok, niekedy k nej chodí aj cez víkend, naposledy u nej prespala na Vianoce, väčšinou je s nimi aj stará mama. Nezvykne už často zvracať, naposledy večer pred pohovorom, ale nevie z akého dôvodu, predposledný prípad bol pred jarnými prázdninami vo štvrtok, lebo mama kričala a nevšimla si že maloletá je tam a počuje ju, radšej potom odišla do kúpeľne, aby nič nepočula, v ten deň nimi stará mama nebola, keď tam je, mamu zastaví, aby nekričala. Nemá rada (maloletá), keď (matka) kričí. Otec jej povedal o pohovore ráno po raňajkách a povedal jej, že hoci mama chce striedavú starostlivosť, mala by zvoliť radšej spôsob aký je teraz a vyjadrila sa (maloletá), že to tak naozaj sama chce. Odôvodnila to tým, že nevie kedy a na aké slovo ako mama zareaguje a hneď kričí. Nechce spávať u mamy, lebo na jej hocikaké slovom môže reagovať krikom. Zvykne sa učiť u mamy aj u otca, ale lepšie je to u otca, on vie viac pomôcť. Uvedomuje si, že pokiaľ to nebude tak ako chce otec, otec bude smutný, a pokiaľ to nebude ako chce mama, mama bude smutná. Ona bude veľmi smutná, keď to bude inak, než to sama chce, ale asi by si musela zvyknúť, čo by možno dochádzala, určite by to však trvalo nejaký čas.

V ďalšom pohovore s kolíznym opatrovníkom (podľa správy zo dňa 18.04.2023) maloletá uviedla, že prespanie u matky jej nevadí, ale nepáčilo by sa jej, keby musela byť u matky celý týždeň a prespávať. Radšej by prespala cez víkend v sobotu alebo v nedeľu, počas školy nie. U matky sa zvykne hrať, kresliť, maľovať, pozeráť aj televízor, robí bežne to, čo aj doma, aj do školy pripravovali veci ako doma, robili desiatu, učili sa.

Napriek návrhu otca na vypočutie maloletej pred súdom, súd rozhodol o vykonaní pohovoru s ňou pred kolíznym opatrovníkom, keďže bol názoru, že vypočúvanie dieťaťa pred „ďalšími cudzími ľuďmi a v úradnej budove“ by mohlo byť pre dieťa významne stresujúce, navyše pracovníčku kolízneho opatrovníka maloletá pozná z predchádzajúcich pohovorov. Podľa správy zo dňa 28.06.2023 maloletá v pohovore uviedla, že jej vyhovuje aktuálny stav, s matkou sa stretáva každý druhý víkend a vie si u nej predstaviť prespávať na jednu až dve noci, nakoľko matka robí cirkus ak už chce ísť domov. U matky sa zvykne hrať, robí bežne to, čo aj doma, aj sa učí. Maloletá bola počas pohovoru smutná, unavená a bez nálady, uviedla, že je vyčerpaná zo školského výletu. K správe kolízny opatrovník pripojil CD disk s zvukovou nahrávkou pohovoru (v maďarskom jazyku) z 26.06.2023, z ktorého súd zistil, že maloletá je z procesu psychicky vyčerpaná a opakovane uviedla, že má záujem stretávať sa s matkou každý druhý víkend od piatku do nedele. Uviedla že u matky chce prespať len jednu alebo dve noci, viac nocí nezvládne. Keď od nej chce ísť spať k otcovi, matka robí cirkus, nadáva na všetko, matka jej hovorí, že jej vymaže svoje meno zo žiackej knižky, že už matku nemá a že iná žena spáva v posteli, keď tam nie je a na ňu (maloletú), keď ju žiada, aby také nehovorila, nereaguje. Vie sa naučiť aj u matky, v nedeľu večer s otcom si ešte učivo opakujú. Počas týždňa, v utorok alebo vo štvrtok môže prísť matka pre ňu do školy, ale večer sa chce vrátiť domov. Tak si to predstavuje aj počas letných prázdnin. V lete ide do letného tábora, neskôr aj do tábora ku koňom. V čase, keď je s otcom, matka jej veľmi nechýba, zvykne jej (matka) telefonovať, aj otec ju (maloletú) vyzval, aby jej zatelefonovala.

(18) Písomným podaním z 18.04.2023 navrhovateľ k pobytu dieťaťa u matky uviedol, že maloletá sa vyjadrila, že matka jej povedala, že pokiaľ nebude bývať u nej alebo chodiť za ňou, ryбка z akvária spláchne. Počas pobytov zvykne byť prítomná aj stará matka zo strany matky, ktorá inak s dcérou v domácnosti nebýva, a teda prostredie v domácnosti matky nebolo prirodzené, keďže matka s maloletou v bežných dňoch nebude bývať stále aj v prítomnosti starej matky, pričom matka sa v prítomnosti svojich rodičov správa inak a oveľa viac sa kontroluje. A problémom je práve matkina nevypočítateľnosť, nekontrolované správanie, či už verbálne alebo aj fyzické, ňou priznaná mimoriadna výbušnosť a následný hnev. Výbušná povaha matky komplikuje aj vzájomnú komunikáciu rodičov. Spochybnil závery znalca s poukazom na jeho výpoveď, že otca vyšetroval viac ako 2 hodiny, pričom u neho neidentifikoval žiadne rizikové faktory a matku vyšetroval asi hodinu a u nej rizikové faktory identifikoval, dieťa ani nevidel a napriek tomu sa vyjadril k najvhodnejšej forme starostlivosti o dieťa s odkazom na najlepší záujem dieťaťa. Pokiaľ matka odmieta hodnovernosť predpisov telefonátov, otec navrhol prehrať ich záznam na pojednávaní. Tiež poukázal na nezodpovednosť matky, ktorá mu neoznámila riziko nákazy, keďže aj s dieťaťom strávila veľa času s covid-pozitívnou osobou. Otec nebráni maloletej stretávať sa s matkou, tieto stretnutia práve podporuje, avšak maloletá nechce u matky prespávať a byť s ňou dlhší čas, pretože po určitom čase, nevedno kedy a za akých okolností u matky nastane opäť stav kriku, výčitiek, vyhrážok a dieťa končí s veľmi intenzívnym plačom, prípadne zvracaním. Matka ani nikdy nežiadala, že by chcela mať dcéru na dlhší čas, nedožadovala sa viacej dní, skôr sa zdá, že jej práve takýto voľnejší režim vyhovuje.

(19) Zo správy kolízneho opatrovníka z 19.04.2023 a k nej pripojených príloh (správy psychologického poradenstva, školy, Nadácie Kľúč, n. o., Bratislava) vyplýva, že rodina bola zaradená do programu s cieľom sprevádzať, podporovať rodičov v rozvodovom konaní, napomáhať zlepšeniu ich komunikácie a rodičovských zručností a eliminovať krízové situácie medzi rodičmi v oblasti starostlivosti o maloletú. Sociálne intervencie boli vykonávané (v období od marca do novembra 2022) v prirodzenom prostredí rodiny dvakrát mesačne, okrem toho prebiehala komunikácia s rodičmi telefonicky a formou SMS. Matke poskytli výchovné poradenstvo, motivovali ju k pokojnému a uvážlivému správaniu, otcovi zas poradenstvo pre zvládanie krízových situácií. V mesiacoch počas školských prázdnin sa zlepšila situácia odovzdávania a preberania maloletej a komunikácie rodičov pri zmenách styku. Program svoj účel splnil, nadácia navrhla pokračovať v monitoringu rodiny a poskytovaní jej ďalšej podpory. Spolupráca Nadácie s rodičmi pokračovala aj v období letných mesiacov t. r., podľa priebežných správ sa uskutočnila telefonická komunikácia s rodičmi, aj osobné stretnutia, spolupráca s rodinou je veľmi dobrá, opatrenie plní svoj účel.

Kolíznym opatrovníkom navrhlo nariadenie znaleckého dokazovania na preukázanie, ktorý z rodičov je schopný sa o dieťa postarať.

(20) Súd zdôrazňuje, že prvoradým hľadiskom akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí je záujem dieťaťa (tu poukazuje na článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa), pričom v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovali k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Rodičia sa musia naučiť vzájomne komunikovať, budú sa stretávať minimálne pri preberaní dieťaťa, k čomu súd poukazuje a upozorňuje rodičov na to, že aj priemerne empatické dieťa sa v prítomnosti dvoch nepriateľských rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechť ublížiť niektorému z milovaných rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerné požiadavky, ktoré dieťa zaťažujú a môžu ho ohrozovať v jeho zdravom vývoji. Súd apeluje na oboch rodičov, aby uprednostnili záujem dieťaťa nad svojimi záujmami a pokúsili sa v otázkach úpravy výkonu rodičovských práv k maloletému dieťaťu dospieť k modelu, ktorý uprednostní záujem dieťaťa a zároveň bude rešpektovať i práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovnocenní.

(21) Dieťa je vo veku X A., v súčasnosti podľa vyjadrenia otca k stretnutiam dieťaťa s matkou neprejavuje žiadne traumatické problémy, stretnutia sú realizované podľa požiadaviek dieťaťa uvedených v poslednom pohovore v júni t. r. Je jednoznačne v záujme dieťaťa, aby udržiavalo naďalej úzky kontakt s oboma rodičmi, pre svoj zdravý vývin potrebuje však aj kooperatívny vzťah medzi rodičmi, aj keď rodičia ako partneri už spolu nežijú. Podľa názoru súdu je potrebné podporovať a vzájomný vzťah matky s dieťaťom, čomu napomáha aj jej osobná starostlivosť o dieťa. Avšak súd uzavrel, že v záujme dieťaťa zatiaľ striedavá starostlivosť nie je, nakoľko aj maloletá v pohovore uviedla, že sa necíti dobre, keď matka kričí a nadáva a maloletá nedokáže s ňou riadne a úprimne komunikovať, lebo sa bojí reakcie matky, čo vytvára prostredie nie vhodné na výchovu dieťaťa, matka musí v budúcnosti preukázať, že vie ovládať svoju výbušnú povahu, je schopná prijať názor a želania dieťaťa, je schopná sa s dieťaťom rozprávať pokojne aj o otcovi maloletej.

(22) Vyhodnotením vykonaného dokazovania k otázke zverenia dieťaťa súd dospel k záveru, že je v jeho najlepšom záujme, aby zotrval stav, aký je v súčasnosti nastavený, vývoju dieťaťa preukázateľne prospieva, je spokojné. Preto súd na čas po rozvode zveril maloletú do výlučnej starostlivosti otcovi, v ktorého starostlivosti sa fakticky maloletá nachádza od podania návrhu. Je potrebné ale zdôrazniť, že aj matka má predpoklady na zvládnutie starostlivosti o dieťa, čo je zrejme aj z už realizovaných stretnutí dieťaťa s matkou a pobytov dieťaťa u matky, preto súd nepovažoval za potrebné nariadiť ďalšie dokazovanie psychológom. Je na rodičoch, aby aj v prípade rozpadu partnerského vzťahu obaja vytvorili pre svoje dieťa prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne, s istotou sa môže vyvíjať, rozvíjať a upevňovať s oboma rodičmi citové väzby a najmä sa od rodičov prirodzene učiť ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo budú živote potrebovať.

(23) Zároveň súd rozhodol, že obaja rodičia budú zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. Tu je namieste dodať, že pokiaľ aj súd v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode a určí, ktorý z rodičov maloleté dieťa bude zastupovať a spravovať jeho majetok, oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok trvá aj po úprave pomerov podľa § 24. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované, ide len o úpravu výkonu týchto rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rozvedení manželia mali dohodnúť. Ak by sa o týchto podstatných veciach nedohodli, podľa § 35 rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

(24) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu,

prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zák. o rodine)

(25) Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 63 ods. 1 zák. o rodine)

(26) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

(27) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(28) Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Teda pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

(29) Vyživovaciu povinnosť matky súd upravil s prihliadnutím na (základné) odôvodnené potreby dieťaťa daného veku, ale aj na schopnosti a možnosti matky. Matka nie je zamestnaná, je evidovaná na úrade práce, pracovný pomer v septembri ukončila v skúšobnej dobe, pred ním poberala opatrovateľský príspevok. Schopnostiam a možnostiam matky (ktorá je zdravotnou sestrou a jej profesia je na trhu práce stále žiadaná, preto má možnosť sa krátkom čase opäť zamestnať) s prihliadnutím na tvrdý príjem otca a oproti tomu odôvodneným potrebám maloletej, (keď na starostlivosť o ňu nemá otec významné zvýšené výdavky) sa tak súdu javí primeraná a postačujúca otcom navrhovaná suma na výživnom, ktorou sa má podieľať na starostlivosti o dieťa aj matka, vo výške 100 eur mesačne.

(30) Podľa § 25 ods. 1 zák. o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Podľa ods. 2 ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

(31) Rozsah styku matky s maloletou súd upravil podľa návrhu otca, tento návrh v podstate kopíruje styk ako sa realizuje v súčasnosti, súd však k nemu doplnil úpravu počas ďalších školských prázdnin v znení návrhu matky (v návrhu na rodičovskú dohodu). Matka má tým dostatočný priestor na upevňovanie a rozvíjanie vzájomného vzťahu s dieťaťom, je potrebné, aby sa aj komunikácia medzi rodičmi výrazne zlepšila. Rodičia musia vzájomne priebežne a konštruktívne komunikovať, informovať sa navzájom o potrebách a stave dieťaťa, byť si vedomí toho, že maloletá je dieťaťom ich oboch, a obaja musia mať

spoločne záujem na jej zdravom fyzickom aj duševnom vývoji, k čomu určite neprispievajú útoky matky na otca.

(32) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: ..., d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom, ...

Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia. (§ 37 ods. 2, 4, 7, 8 zák. o rodine)

(33) Na zlepšenie vzájomnej komunikácie rodičov, aj s dieťaťom, prebiehalo počas konania psychologické poradenstvo, ktoré v znení predložených správ plnilo svoj účel, avšak počas celého obdobia nedošlo k spoločným stretnutiam rodičov, čo je nevyhnutné pre efektívnu spoluprácu rodičov pri výchove maloletej a v záujme dieťaťa pre jej zdravý vývoj, súd preto návrh matky cestou jej advokátky posúdil za dôvodný a rozhodol o uložení výchovného opatrenia, v rámci ktorého budú rodičia pokračovať za súčinnosti kolízneho opatrovníka v začatom procese.

(34) Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 zákona o rodine).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením. (§ 44 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie peňažného plnenia podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia pre inú ako peňažnú povinnosť podľa § 370 a nasl. CMP.

(34) Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.